

NANDADULAL MANDAL
ASSISTANT PROFESSOR
DEPARTMENT OF EDUCATION
Contact No- 8617528423/9533608266
nandadulalmandal38@gmail.com
5th Paper Inclusive Educaation

Small Eyes - focus
and concentrate

One Tusk - retain what's
good and let go of bad

Blessings - guidance
towards the
spiritual path

Large Tummy -
perfectly digest all the
good and bad in life

Prasada - the whole
world is at our feet,
if we ask for it

Big Head -
think big

Large Ears -
listen more

Modaka - reward
we get when we
walk the path
to enlightenment

Small Mouth -
talk less

Flexible Trunk -
efficiency
and adaptability

Axe - cut off all bonds
of attachment, free
from expectations

Mouse - ride on
desires but keep them
under control

पञ्चमपत्रम्

पञ्चमपत्रम्

(अनिवार्यभागः)

(क) समावेशात्मकशिक्षा

उद्देश्यानि-

अमुं पाठ्यक्रमम् अधीत्य छात्राध्यापकाः –

❖ समावेशात्मकविद्यालयनिर्माणे अपेक्षितानां सांस्कृतिकनीतीनां गतिविधीनाञ्च अवगमने समर्थाः भवेयुः।

❖ शैक्षिकरूपरेखायाः सन्दर्भे अशक्ततायाः समावेशनस्य च परिभाषणे समर्थाः भवेयुः।

❖ प्रतिभागतायाः अधिगमस्य च
विद्यमानावरोधेभ्यः परिचिताः
भवेयुः।

❖ राज्यनीकिपुत्रेषु अधिगमोपलब्धेः
अन्वेषणे अवगमने च समर्थाः भवेयुः।

विविधावश्यकतायुक्ताः बालाः
राष्ट्रियान्ताराष्ट्रियप्रतिवचनानामव
गमने समर्थाः भवेयुः।

संगच्छध्वम्

अन्विति:-

1. समावेशात्मकशिक्षा

1.1. समावेशात्मकशिक्षायाः परिभाषा,
सम्प्रत्ययः, महत्त्वं दर्शनश्च।

1.2 विशिष्टशिक्षा, एकीकृतशिक्षा,
समावेशात्मकशिक्षा इत्येतासु मिथः
भेदः।

1.3 विविधावश्यकतायाः सम्प्रत्ययः
अर्थश्च।

**1.4 शिशोः अधिगमकाठिन्यानां
बाधानाञ्च आवश्यकतायाः ज्ञानम्।**

अन्वितिः-2
विविधावश्यकतायुक्ताः बालाः

विविधावश्यकतायुक्ताः बालाः

2.1 इन्द्रियसम्बद्धाः –
श्रवणदृष्ट्यादिशारीरिकाक्षमतानां
परिभाषाः विशेषताश्च।

2.2 बुद्धिसम्बद्धाः- प्रतिभाशाली,
बुद्धिमान्, मानसिकाक्षमः इत्यादीनां
परिभाषाः विशेषताश्च।

2.3 अक्षमतायाः वर्धनम् – मूढता,
मस्तिष्कीयाघातः, अधिगमाक्षमता।

2.4

सामाजिकसंवेगात्मकसमस्याः।

2.5 प्रतिभानुमन्दता, निम्नोपलब्धिः,
मन्दाधिगन्तारः।

अन्वितिः-3

समावेशात्मकशिक्षायै सन्नाहः

3.1 समावेशात्मकविद्यालयस्य
सम्प्रत्ययः- संसाधनानि उपलब्धता च,
मानवसंसाधनानि, अक्षमताभिवृत्तयः
सम्पूर्णविद्यालयोपागमश्च।

3.2 कक्ष्यायां विशेषावश्यकतानां पूर्तये अपेक्षिताः सहकारिसेवाः-

- विशिष्टशिक्षकः,
- शारीरिकोपचारकः
- विशिष्टोपचारकः

➤ वृत्त्युपचारकः

➤ परामर्शकः च

3.3 अधिगन्तुः
मैत्रीपूर्णमूल्याङ्कनप्रक्रियायाः विकासः
अनुप्रयोगश्च,

माध्यमिकशिक्षामण्डलानां परीक्षार्थं
विविधसौविध्यानि।

ધન્યવાદાઃ